גליון מס' 34 27/11/2008

משפט המס ועוד

גליון בנושאי מסים, דיני עבודה וקופות גמל

בעריכת: אבי קדוש - רואה חשבון, מומחה למיסים, שכר וביטוח פנסיוני

ניתן לתבוע מעובד שכיר את המס שמעבידו לא שילם למס הכנסה

מדובר בפסק-דין ישן (עמה 1015/98 יגאל וקנין נ' פקיד שומה ת"א) של בית המשפט המחוזי (משנת 2000, ע"י השופטת ברכה אופיר-תום), אולם הוא פס"ד חשוב ששכירים רבים אינם מודעים אליו.

מקובל לחשוב שאם המעביד משלם לעובד את שכר עבודתו, כולו או חלקו, ב"שחור" מבלי שיצהיר על כך לרשויות המס – מס הכנסה לא יוכל לפנות לעובד כדי שישלם לו את המס שלא הועבר לידיו, הוא יוכל לדרוש את הכספים רק מהמעביד.

המדובר בחברה בשם ש.דניאל בלדרים בע"מ (להלן: "החברה") שעסקה בשיווק שטחי פרסום לעיתון באמצעות טלמרקטינג, בה עבד יגאל וקנין (להלן: "יגאל") מספר שנים.

החברה הנהיגה שיטת תשלום עמלות לפיה רק כ-2,500 ₪ נרשמו בתלושי השכר וכל היתר שולמו ב"שחור" במזומן. כך היה לאורך מספר שנים, עד שבשלב מסוים החליטו בחברה לזנוח את שיטת התשלום האמורה והחלו להנפיק תלושי שכר על מלוא סכום המשכורת ה"אמיתית". בשנה זו "קפצה" פתאום משכורתו של יגאל מ-2,500 ₪ לכ-10,000 ₪ בחודש.

כשנתגלתה התרמית לרשויות המס, החברה הועמדה לדין פלילי ומשלא היה בחברה די כסף כדי לשלם את חובות המס בגין המשכורות של השנים הקודמות, בא מס הכנסה בתביעה כלפי העובדים, ביניהם יגאל מיודענו, שעליהם לשלם את המס שלא הועבר אליו באמצעות המעביד.

יגאל טען בין היתר שלא הוא חייב בתשלום המס, אלא המעביד – החברה.

השופטת (בהסתמכה על החוק ועל פסקי דין שונים) מציינת כי לדעתה החבות המהותית בתשלום המס מוטלת על העובד, המעביד איננו אלא סוג של "מתווך" או "צינור" להעברת הכספים מהעובד אל פקיד השומה. אולם, המעביד הינו "ערב" לחוב המס של העובד כלפי רשויות המס, זאת בשל סוג של "חזקה" לקיומו של מעין הסכם (משתמע) לפיו, העובד משיל מעל עצמו את עול העברת המס ומטילו על שכם המעביד, והמעביד נאות לשאת בנטל זה.

השופטת בפסק דינה, למרות נטיית ליבה, אינה מכריעה בשאלה האם אכן, באופן כללי, רשאית רשות המיסים להטיל חבות זו על העובד, משלא עמד המעביד בנטל העברת כספי המס אליה. אולם, היא קובעת כי במקרה שהנסיבות מורות על כך שהעובד היה מודע לכך שהמעביד לא מעביר את כספי המס לרשויות המס ומשלם לו את כספו ב"שחור", הרי שנסתרה ה"חזקה" האמורה. כלומר: אם העובד היה מודע לכך שהמעביד לא נושא על שכמו את נטל העברת המס, שוב לא יוכל להיתלות בטענה שחבות העברת המס מוטלת על המעביד ואין לרשות המס להלין עליו.

לגבי המקרה המדובר, קבעה השופטת כי אכן הנסיבות מורות על כך כי העובד ידע שהמעביד לא העביר את כספי המס לרשות המס. המדובר הוא באדם מן הישוב, שקיבל מידי חודש תלוש על סכום של כ2,500 ₪ ולעומתו מזומנים בסכום של יותר מפי 3 מסכום זה. מדובר במאות אלפי ₪ שזרמו לכיסיו של יגאל לאורך השנים. לא יתכן שטחו עיניו מראות את שכל בר-בי-רב היה רואה מיד.

סוף דבר: השופטת חייבה את יגאל בתשלום המס בגין סכומי השכר אותם קיבל ב"שחור", ואשר לא ניתן היה לגבותם ממעבידו.

גיליון זה נועד למסירת מידע כללי בלבד. אין לראות בחומר המתפרסם בחוזר זה משום ייעוץ או חוות דעת כלשהיא.
לפני נקיטת צעדים כלשהם אנו ממליצים על קבלת ייעוץ מקצועי.

אבי קדוש – רואה חשבון
רח' עמק החולה 53 **מודיעין-מכבים-רעות**
****
tel.08-6885050, Sel. 054-7770565
E-Mail: pensiah@gmail.com;

גליון מס' 34 27/11/2008

משפט המס ועוד

גליון בנושאי מסים, דיני עבודה וקופות גמל

בעריכת: אבי קדוש - רואה חשבון, מומחה למיסים, שכר וביטוח פנסיוני

כללי משיכת כספים מקופות הגמל לעצמאים

ככלל, קופות הגמל מתחלקים לשני סוגים: קופת גמל לתגמולים וקופ"ג לקצבה.
משיכת כספים מקופ"ג לתגמולים, נועדה להיות משיכה הונית, כלומר: משיכה חד פעמית של כל הסכום שנצבר בה. ואילו משיכת כספים מקופ"ג לקצבה, נועדה להיות משיכה קצבתית, כלומר: משיכת קצבה חודשית מידי חודש.
החל מינואר 2008, נסגרו כל קופות הגמל לתגמולים. עם זאת, ביחס לכל הכספים שהופקדו בהם עד לשלהי שנת 2007 ממשיך לחול הדין הישן, וניתן יהיה למשוך אותם כסכום הוני חד-פעמי.
עקב המשבר בשוק ההון שלא פסח גם על קופות הגמל השונות, שוקלים עמיתים רבים למשוך את הכספים מקופות הגמל. להלן , אפרט בקצרה, את הכללים למשיכת כספים אלו בקופ"ג **לעצמאים** (הכללים למשיכת כספים בקופ"ג לשכירים – בגיליון הבא).

קופ"ג לתגמולים

כספים שהופקדו עד 31.12.05, ניתנים למשיכה (כולל התשואה עליהן) לאחר 15 שנות ותק. שוטר או סוהר, יוכל למשוך אותם לאחר 3 חודשים מפרישתו, גם אם צבר רק 5 שנות וותק. אם העמית (כל עמית) הגיע לגיל 60, יוכל למשוך אותם גם אם צבר רק 5 שנות וותק.
כספים שהופקדו בין הימים 1.1.06-31.12.07 – ניתנים למשיכה רק בגיל 60 (או שוטר/סוהר לאחר 3 חודשים מפרישתו) לאחר צבירת 5 שנות וותק.
כספים שהופקדו החל מינואר 2008 – לא ניתנים למשיכה הונית.

קופ"ג לקצבה

לגבי כספים שהופקדו עד ל-1.1.00 – אם מדובר בכספים שהופקדו בחברת ביטוח עבור פוליסה לקצבה שמועד הנפקתה הוא לפני ה-30.4.97, דינם יהא כדין כספים שהופקדו בקופ"ג לתגמולים עד 31.12.05. (ראה לעיל).
כנ"ל גם לגבי כספים שהופקדו עד ליום 30.4.97 בקופ"ג לקצבה שלא בחברת ביטוח.
כל הכספים שהופקדו לאחר מועדים אלו, לא ניתנים למשיכה, אלא בדרך של קצבה (לא ניתן למשוך את הכספים שנצברו בהם כמשיכה הונית).
ככלל, משיכת כספים "שלא כדין", תגרור בעקבותיה חבות מס בשיעור סופי של 35% (בקופ"ג לתגמולים) ובשיעור מינימאלי של 35% (בקופ"ג לקצבה). ניתן יהיה לקזז מהמס הזה נקודות זיכוי אישיות שלא נוצלו כנגד הכנסה אחרת.
למרות האמור, ישנם מספר מצבים שנקראים (בלשון העם) "מצבי מסכנות", שעם התרחשותם, ובהתקיים התנאים שנקבעו בתקנות, ניתן יהיה למשוך כספים שנצברו בקופות גמל (לקצבה או לתגמולים), כמשיכה הונית ללא חיוב במס.

המצבים הם:

א. הכנסות נמוכות – אם הכנסת העמית ובן זוגו נמוכה משכר המינימום (או כפל שכר המינימום, אם יש להם ילד שגילו פחות מ-18), ניתן למשוך מקופת הגמל סכומים עד להשלמת שכר המינימום (או כפל הסכום, כאמור), ללא חבות מס.
ב. הוצאות רפואיות (למעט טיפולי שיניים) – ההוצאות הרפואיות שלו או של קרובו (בן זוג, הורה, הורי הורה, צאצא, וצאצאי בן הזוג ובן זוגו של כל אחד מהם) גבוהות ממחצית ההכנסה השנתית שלהם ושל בני זוגם. במקרה כזה, ניתן למשוך ללא חבות במס עד לגובה ההוצאות הרפואיות.
ג. נכות – העמית הפך נכה לצמיתות בדרגה של 75% ומעלה, לאחר שנהיה עמית בחשבון. יוכל למשוך את כל הסכום שנצבר בקופה, ללא חבות במס.
ד. פטירה – היורשים יוכלו למשוך את הכספים שנצברו בקופה כמשיכה הונית.

גיליון זה נועד למסירת מידע כללי בלבד. אין לראות בחומר המתפרסם בחוזר זה משום ייעוץ או חוות דעת כלשהיא.
לפני נקיטת צעדים כלשהם אנו ממליצים על קבלת ייעוץ מקצועי.

אבי קדוש – רואה חשבון
רח' עמק החולה 53 **מודיעין-מכבים-רעות**
****
tel.08-6885050, Sel. 054-7770565
E-Mail: pensiah@gmail.com;